

KORREKT PEDAGÓGIAI ÉRTÉKELÉS LEHETŐSÉGEI A MAGYAR ZENEMŰVÉSZETI FELSŐOKTATÁSBAN

Gönczy László

SZTE BTK Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: zeneművészet, felsőoktatás, zeneelmélet, képességrendszer

A zeneművészeti felsőoktatás világszerte heterogén szervezeti keretek között (egyetemi rendszeren kívül, vagy abba különbözőképpen integrálva) működik, az oktatási program felépítését, szerkezetét, cél- és követelményrendszerét, vizsgarendjét illetően egyaránt. Az intézményi és művészi autonómia érvényesülésének tekintett ilyen heterogeneitás ténye magyarázza a pedagógiai értékelés e területen lehetséges fejlesztésére irányuló kutatások minimális jelenlétét. A zeneművészeti és zenepedagógus-képzés letéteményesei ma is a konzervatoriális modellre támaszkodnak, a felvilágosodás korában kialakított alapelvek különféle adaptációival, sok szempontból nehezen illeszkedve a tudományegyetemi kritériumrendszerbe.

Ugyanakkor hazánkban a felsőoktatás energikus szabályozási törekvései az elmúlt másfél évtizedben egyszerre jelentették a képzőhelyek túlnyomó többségének tudományegyetemi keretbe illesztését, valamint az egységes képzési és képesítési követelményekre (KKK) alapozott programok rögzítését. Az egységesítéssel párhuzamosan a beiskolázottak előzetes tudását, képességrendszereinek fejlettségét tekintve egy éppen ezzel ellentétes, a növekvő heterogeneitás irányába mutató folyamatot észleltünk (Keresztes, 2010; Madarász, 2010; Mohay, 2010; Olsvay, 2010; Györfy, 2010).

E különös helyzet arra késztet, hogy konszenzust keressünk a pályaalkalmasság minimális kimeneti követelményrendszerét, annak ellenőrzési lehetőségeit illetően, emellett megosszuk tapasztalatainkat az így megjelölt célok eléréséhez vezető hatékony módszerek tárgykörében. A zeneművészeti felsőoktatás tantárgystruktúráját elemezve be kívánom mutatni, hogy ezen igényeink realizálása szempontjából kulcspozíciót tölt be a zeneelmélet oktatása. Ezért kezdeményeztük valamennyi érintett hazai intézmény e területen tevékenykedő oktatóinak együttműködését (Zeneelmélet-tanítás a művészeti felsőoktatásban – konferencia, 2010). Az itt bemutatott téziseim a kurzusmunka céljait és módszereit illetően gyakorlatilag konszenzusos elfogadásra találtak.

A következő munkafázis a zeneelméleti kurzusok keretében fejlesztendő és ellenőrzendő részképességek, képességrendszerek elemzése, valamint az ezekkel megfeleltethető feladattípusok, számonkérési módok rendszerbe foglalása. Ezen az úton most az első lépést kívánom megtenni azzal, hogy bemutatom a zeneművészi, zenepedagógusi pályaalkalmasság zeneelmélet tárgykörében vizsgálható részképességei rendszerének, kapcsolódási módjainak egy elméleti modelljét.

Ha a terület művelői részéről további hajlandóság mutatkozik az együttműködésre, ezt a modellt módosítva, továbbfejlesztve konkretizálhatjuk azt a szakmai minimumot, amely a zeneművészeti diplomák kiadásának megkerülhetetlen feltétele, egyszersmind általánossá tehetjük a hallgatók elé világos és megkerülhetetlen követelményeket állító, professzionális pedagógiai értékelésen alapuló zeneelmélet-oktatást, ezzel a zeneművészeti felsőoktatás egészében utat mutatva a jelenlegi nehézségek leküzdésére.